

Aika: 16.12.2020 klo 9.00-12.00

Paikka: Etäyhteys

Paikalla: Mirja Anttila, Mari Ekman, Maria Forsén, Taru Fröjdholm, Ilkka Haataja, Liisa Hilander (puheenjohtaja), Outi Hintikka, Ilona Lindfors (sihteeri), Katriina Tiainen, Jaakko Tuohiniemi, Tarja Turunen, Satu Niininen (vierailija)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:02.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Kokouskuulumisia

3.1. Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokous 1.12.2020, Liisa

- Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokouksen [muistio](#)
- puheenjohtajien kokouksessa käytiin läpi 3.11. työpajan palautetta, palautetta tullut vain 7 osallistujalta, toivotaan jatkossa enemmän palautetta osallistujilta
- seuraava työpaja 13.4.2021 klo 13-15, työpajan aiheena todennäköisesti aikaan liittyvä aihe
- ryhmien jäsenten roolien selkiytyksen jatkotyöstö
- Kuvailun tiedotuspäivän ohjelman työstö. Tiedotuspäivä järjestetään etänä 18.3.2021.
- metatietosanaston asioiden käsittely säännöllisesti ryhmien kokouksissa

3.2. Automaattisen kuvailun verkoston kokous 13.11.2020, Tarja

- Esitykset löytyvät [Automaattisen kuvailun verkoston Kiwi-sivuilta](#)
  - CSC:n esityksiä Annifin algoritmeista
    - esimerkiksi millaisia tuloksia saatu erityyppisten algoritmien käytöstä
  - Kansalliskirjaston Annif-kehityksen kuulumiset:
    - Annifin uusi versio tullut käyttöön ja myös FintoAI:ta kehitetty
- verkoston kokouksessa kerrottiin FintoAI:n ja Annifin eroista ja siitä, missä tilanteissa kumpaakin suositellaan käytettävän

- Mona Lehtisen Annif-esitys myös [Melindan syyswebinaarissa](#)
- Seuraava Automaattisen kuvailun verkoston tapaaminen keväällä 2021, ja tuolloin on luvassa YLE:n ja KAVI:n esitykset
- Verkoston tapaamiset olleet algoritmipainotteisia, ja käytännön sovelluksista ei ole ollut vielä esityksiä
- Tammikuussa 19.1. tulossa automaattisen kuvailun webinaari: [HPD-hankkeen loppuwebinaari](#)

3.3. SLM-työryhmän kokous 1.12.2020

- [Kokouksen muistio](#)
- Käsiteltiin SLM-issueta aluksi ja sen jälkeen käytiin läpi hierarkian kehittämistä.
- Luotiin ehdotusjärjestelmään [issueta](#) hierarkia-asioista ja jaettiin asioita ryhmän jäsenten kesken. Varsinaisia päätöksiä ei vielä tehty hierarkiaan liittyen. Muutkin kuin ryhmän jäsenet saavat kommentoida SLM-asioita ehdotusjärjestelmässä, esimerkiksi näitä hierarkiaan liittyviä kysymyksiä.
- Seuraava SLM-kokous 15.1.2021

3.4. Fiktioaineistotyöryhmän kokous 8.12.2020

- [Kokouksen muistio](#)
- kokouksessa käsiteltiin kahta isoa asiaa:
  1. KAUNO-termien järjestys kuvailussa (650-kenttä)
    - päädyttiin jatkamaan vanhaa käytäntöä: 1) Teemat ja aiheet 2) Toimijat 3) Tapahtumapaikat 4) Tapahtuma-aika 5) Ulkokirjalliset ja kirjallisuudentutkimuksen termit
    - tästä tulossa ohjeistus
  2. Ei-todellisten hahmojen auktoriteettikuvailu
    - käsiteltiin fiktiivisten henkilöiden auktorisointia.
    - ryhmä ehdottaa, että ei-todellisten hahmojen auktoriteettikuvailu olisi osa toimijakuvailupalvelua

4. ONIX-sovelluksen esittelyä, Satu Niininen

- Satu kertoi ennakkotietotietueiden käsittelyprosessin uudistuksesta Kansalliskirjastossa. Uudistuksesta kerrottu myös [Melindan syyswebinaarissa](#)
  - Aiemmin on saatu ennakkotietoja MARC-muodossa suoraan Melindaan. Jatkossa saadaan ONIX-dataa, jolle tehdään oma MARC-konversio. Jatkossa saadaan myös tarkastettua ennakkotietoa, kun aiemmin on saatu vain ennen julkaisua olleet ennakkotiedot, jatkossa saadaan tarkastettua ja laadukkaampaa tietoa teoksen julkaisun jälkeen
  - Mukana myös sisällönkuvailutietoa: YSO-käsitteet ja avainsanat

- Ennakkotietotietueissa on viety asiasanat 653-kenttään, ja tarkoitus on ollut, että sisällönkuvailija siirtää relevantit asiasanat 650-kenttiin, ja poistaa ne 653-kentät, joiden asiasanat eivät ole relevantteja. Myös YSO-termit on viety 653-kenttään, kun on haluttu varmistaa, että 650-kenttään ei päädy mahdollisesti virheellisiä termejä
- Jatkossa Kirjavälityksellä osa YSO-termeistä tulee olemaan Annifin tuottamia ja osa kustantajien antamia. Kirjavälityksen mukaan suurin osa YSO-termeistä tulee olemaan Annifin tuottamia.
- Miten tulisi toimia jatkossa YSO-termien ja avainsanojen suhteen ennakkotietotietueissa:
  - YSO-termit: 653-kenttään vai 650 g ENNAKKOTIETO vai 650-kenttään ilman g-osakenttää?
    - Nykyisin
653 ## | a uskonnonfilosofia
    - Jatkossa?
      - 653 ## | a uskonnonfilosofia
      - 650 #7 | a uskonnonfilosofia | 2 yso/fin | 0
      - <http://www.yso.fi/onto/yso/p6225> | g ENNAKKOTIETO
      - 650 #7 | a uskonnonfilosofia | 2 yso/fin | 0
      - <http://www.yso.fi/onto/yso/p6225>
  - avainsanat: jatkossakin kenttään 653 vai jätetäänkö kokonaan pois?
- SISKU-ryhmä:
  - Huonoa nykykäytännössä on se, että 653-kentässä on sellaisia termejä, jotka ovat auktorisoidusta sanastosta
  - toivottiin, että jatkossa näkyisi, mitkä termit ovat Annifin automaattisesti tuottamia. Tähän tarkoitukseen g-osakenttä sai kannatusta
  - avainsanojen säilyttäminen ennakkotiedoissa sai ryhmästä kannatusta:
    - esimerkiksi isojen kustantajien avainsanat tukevat sisällönkuvailua ja myös sanastotyötä
    - avainsanat saattavat olla juuri niitä termejä, joita tavalliset ihmiset käyttävät
  - Keskusteltiin Fennican työprosessin aiheuttamista ongelmista
    - Kirjastopalvelulla on ohje, että 653-kentän termit poistetaan, kun tehdään sisällönkuvailu. Fiktiivisen aineiston osalta tilanne ongelmallinen, kun nämä asiasanoitetaan vasta Kirjastopalvelun omassa tietokannassa, ja näissä tapauksissa Melindaan voi jäädä turhia 653-kenttiä
  - Tiedusteltiin, mitä tarkoittaa tarkistettu ennakkotieto tässä yhteydessä?
    - Satun mukaan Annif-ehdotukset ovat mukana vasta tarkistetussa ennakkotiedossa, kun ne tuotetaan kirjan esittelytekstin pohjalta, ja esittelyteksti on monesti saatavilla vasta siinä vaiheessa, kun kirja on jo julkaistu.
  - 653-kenttä on edelleen tarpeellinen, esimerkiksi 653-kenttiin voi lisätä tieteenalan uudet termit, jotka eivät vielä ole YSOssa

- yhteistietokannassa ei aina tiedä, että onko 653-kentän termi peräisin ennakkotiedosta vai onko kyse jonkun kirjaston lisäämästä termistä, kun tietueessa on käynyt useampien kirjastojen kuvailijoita
- voisiko 653-kentän avainsanoissakin olla g-osakenttä, jolloin näiden jälkikäteen siivoaminen olisi mahdollista, ja tämä auttaisi myös erottamaan ne kuvailijoiden lisäämät termit, ennakkotietueesta peräisin olevista termeistä
- Kysyttiin, onko ennakkotiedossa mukana YSO-termien URIt
  - Satun mukaan URIt eivät ole mukana ONIX-datassa, mutta URLen lisääminen pitäisi onnistua siinä vaiheessa, kun tietueet muunnetaan MARC-muotoon
- Pidettiin hyvänä, että saadaan kustantajien tietoa enemmän käyttöön Melindaan
- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä kannattaa g-osakenttän lisäämistä sekä 650-että 653-kenttiin ennakkotietotietueissa

5. Kokousten ja kokoustyyppisten tapahtumien merkitseminen, jatkoa edellisistä kokouksista

(Tämä kohta käsiteltiin kokouksen viimeisenä asiana)

- Tätä käsitelty jo aiemmissa kokouksissa. Viime kokouksen jälkeen on herännyt kysymys siitä, miten nämä kokoustyyppiset tapahtumat pitäisi tällä hetkellä tehdä. Aikanaan näitä on auktorisoitu YSAan ja termit ovat sieltä siirtyneet YSOon. Tällaisia ovat esimerkiksi musiikkifestivaalit, jotka ohjeen mukaan pitäisi merkitä 611-kenttään, mutta YSOon auktoroidut tapahtumat ovat käytössä 650-kentässä. Joitain tällaisia tapahtumia on myös auktorisoitu yhteisinä.
- sisällönkuvailuopas ohjeistaa käyttämään kenttää 611, jossa 2. indikaattori 7 ja 2-osakentässä 'yso/fin':

611 27 |a Savonlinnan oopperajuhlat |d (1999) |2 yso/fin |0

<http://www.yso.fi/onto/yso/p18376> (tapahtuman nimi auktorisoitu YSO-termiksi)

<https://www.kivi.fi/display/ohjaus/5.+Aiheena+tapahtuma>

- Ongelma koskee YSOon auktoroituja tapahtumia, jotka on ohjeistettu merkitsemään yllämainitulla tavalla, kun taas tapahtumana auktorisoidut tapahtumat on ohjeistettu merkitsemään kenttään 611 indikaattoriarvoilla '24'
- Asia on vaiheessa ja tästä syystä kuvailukäytännöt ovat tällä hetkellä vaihtelevia.
- Keskustelua:
  - Fennicassa on käytetty YSOsta löytyviä tapahtumia 650-kentässä
  - onko ongelma, jos aikanaan auktorisoidaan KANTOn puolelle ja silloin 611-kentässä olisi tilanne, että samalla tapahtumalla olisi kaksi eri URLia
  - miten välivaiheessa toimitaan, aletaanko näitä auktorisoida Asteriin/KANTOon vai auktorisoidaanko näitä edelleen myös YSOon

- Kokoustyyppisiä tapahtumia ei ole viime aikoina auktorisoitu lisää YSOon
- Sisällönkuvailuoppaan esittämä tapa mahdollinen mutta toinen tapa tehdä indikaattorin arvolla 4 (joko Asteriin/KANTOon auktorisoitu tai auktorisoimaton muoto)
- Ruotsinkielisten nimimuotojen kannalta Asteriin/KANTOon siirtäminen on ongelmallista, kun nyt ruotsinkieliset nimimuodot käytettävissä YSO-termeinä, mutta Asterissa/KANTOssa on käytössä vain suomenkieliset nimimuodot
- aiemmin on ajateltu, että 611-kenttään laitetaan vain kokoukset, eikä ole katsottu, että muut tapahtumat kuuluisivat 611-kenttään. Tähän kenttään tulisi kuitenkin laittaa sellaiset tapahtumat, jotka toistuvat vuosittain. 611-kentän etuna on esimerkiksi se, että tämä kenttä mahdollistaa tapahtuman järjestysnumeron tai vuoden merkitsemisen
- Voi pyytää termien auktorisointia myös Asteriin/KANTOon, mutta näitä ei voida poistaa YSOsta ennen kuin toimijatiedot ovat käytettävissä kahdella kielellä ja ratkaistaan miten julkishallinnon YSOa käyttävät organisaatiot voivat käyttää
- PÄÄTÖS: korjataan Sisällönkuvailuoppaan ohjeistusta niin, että nyt välivaiheessa laitetaan nämä YSOsta löytyvät tapahtumat 650-kenttään ja vuosiluku tarkenteella olevat 611-kenttään. Ja lisätään huomautus, että jatkossa on tarkoitus laittaa kaikki 611-kenttään.

6. Siskun toimintakertomus 2020

Liisa esitteli toimintakertomuksen luonnosta. Keskusteltiin toimintakertomuksesta. Liisa muokkaa keskustelun pohjalta lopullisen version.

7. Siskun uutiskirje

Liisa tekee pienet korjaukset ja lähettää uutiskirjeen

8. Vuoden 2021 tavoitteet

- Käytiin läpi v. 2020-21 toimintasuunnitelmaa:
  - Automaattisen sisällönkuvailun etenemistä on seurattu
    - Mirja ehdotti alatyöryhmän perustamista automaattiselle sisällönkuvailulle, jolloin saataisiin automaattisen sisällönkuvailun testausta ym. edistettyä
  - Kuvailevan metatiedon yhteentoimivuuden varmistaminen –asiaa on edistetty esim. Melinda-Alma

9. Muut asiat

Mirja tiedusteli, onko Sisku-ryhmän jäsenillä tietoa Finton 2021 tiekartalle lisätystä ehdotuksesta, jossa toivotaan muutoshistoriaa finto.fi –sivulle. Toive ei ole tullut sisku-ryhmäläisiltä, joten tämän toiveen taustoista ei saatu lisätietoa.

10. Tiedotusasiat

- Katerina Sornová on tulossa Sisku-ryhmän kokoukseen keskustelemaan Toiku-asioista alkuvuodesta. Kysymyksiä ja aihe-ehdotuksia voi laittaa Katerinalle sähköpostilla etukäteen
- Tulevia tapahtumia:
  - [Suurteholaskennasta puhtia automaattiseen sisällönkuvailuun: High-Performance Digitisation -hankkeen yhteistyökokemuksia –webinaari](#) 19.1.2021 klo 9:00-11:15
  - Kuvailuryhmien työpaja 13.4.2021
  - Kuvailun tiedostuspäivä 21.3.2021

11. Seuraavat kokoukset

Keskusteltiin kokousten kestosta ja määrästä. Päätettiin, että kokouksia on jatkossakin noin kerran kuukaudessa ja kokouksen kesto on noin kolme tuntia.

Sovittiin kevään kokousajat seuraavasti:

- to 21.1.2021 klo 12-15
- to 18.2.2021 klo 12:30-15
- to 25.3.2021 klo 9-12
- to 22.4.2021 klo 12.30-15
- to 20.5.2021 klo 9-12

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:56.